

Niektoré sestry si od budúceho roka prilepšia o 130 eur
[Pravda; 226/2018; 02/10/2018; s.: 6,7; Zlatica Beňová ; Zaradenie: Slovensko]

Zlatica Beňová

Bratislava

Od budúceho roka si zdravotné sestry aj sanitári finančne polepšia. Na svojich výplatných páskach by si mohli nájsť o 100 až 130 eur viac. Sľubuje to ministerka zdravotníctva Andrea Kalavská (nom. Smeru). Dohodla sa na tom spolu s ministrom financií Petrom Kažimírom (Smer) v rámci diskusií o rozpočte na budúci rok. Na platy rezort dostane od štátu 200 mil. eur navyše. Komora sestier uviedla, že tomu uverí, až keď zdravotnícky uvidia výplaty na účtoch. Odborárky sa tešia, že ich volanie po zlepšení miezd bolo konečne vypočítané. Podľa ministerky Kalavskej dôjde od januára budúceho roka k 10-percentnému navýšeniu miezd hlavne stredného zdravotníckeho personálu, to znamená pre sestry, pôrodné asistentky a sanitárov. O 16 percent si prilepšia sestry so špecializáciou. "Ak to rozmeníme na drobné, tak sestre špecialistke by na výplatnej páske od prvého januára v čistom mala pribudnúť suma od 100 do 130 eur," povedala Kalavská. Celkovo pôjde podľa nej na platy na budúci rok viac o 200 mil. eur. Túto sumu vybojovala s ministrom financií Petrom Kažimírom. "Išlo o dlhodobé rokovania a budeme v nich, čo sa týka miezd, ešte pokračovať," poznamenala s tým, že so sumou je spokojná.

Navýšenie bude platiť pre sestry vo všetkých nemocniciach. Rozpočet počíta, že zvýšené mzdy budú mať tiež sestry pracujúce v ambulanciách. Dôvodom takého kroku je podľa Kalavskej stabilizácia zdravotníckeho personálu. "Myslím si, že sa nám to týmto rozpočtom podarilo," doplnila. Peniaze na mzdy pôjdu do nemocníc cez zdravotné poisťovne a úpravou zmlúv o poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Podľa ministra financií Kažimíra na budúci rok zdravotníctvo dostane najviac peňazí v celej jeho histórii. "Po prvýkrát bude mať k dispozícii 5,2 mld. eur. Ide o historicky najvyšší medziročný rast výdavkov," priblížil Kažimír. Peniaze podľa neho majú smerovať k zlepšeniu zdravotnej starostlivosti. "Chceme pokračovať aj v zefektívňovaní celkového systému," poznamenal minister. Okrem zvyšovania plátov sa prostriedky majú použiť na rekonštrukciu nemocníc, lepšie vybavenie, obnovu prístrojov a na preventívne programy. V rozpočte počítali s upravením financovania pohotovostných ambulancií, urgentných príjmov a záchranej zdravotnej služby.

Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek si myslí, že riešenie nedostatku sestier zvýšením plátov prišlo päť minút po dvanástej. "Každý rast mzdy vítame, tomuto kroku však uveríme, až keď tieto peniaze sestry uvidia na vlastných účtoch," reagoval riaditeľ kancelárie komory Milan Laurinc. Takisto podľa neho nie je jasné, či sa prilepšenie dotkne všetkých sestier, alebo len nemocničných, či bude nárast plátov rozdelený na etapy, a zaujíma ho aj kľúč, podľa ktorého ministerstvo rast miezd pripravilo. Podľa Laurinca čas ukáže, či to skutočne zastaví odlev sestier. "Aby sa sestrám oplátilo na Slovensku pracovať a žiť, mali by mať hrubú mzdu na úrovni 1 600 eur, bez započítania nadčasových hodín," doplnil Laurinc. Odborové združenie sestier a pôrodných asistentiek pozitívne prijalo informáciu o zvýšení tarifných plátov. Každú zmenu, ktorá zlepšuje platové ohodnotenie sestier a pôrodných asistentiek odborárky, vítajú. "Sme radi, že naše dlhoročné volanie po zlepšení plátov v zdravotníctve bolo konečne vypočítané a začíname proces, na konci ktorého sestry a pôrodné

asistentky nebudú musieť odchádzať do zahraničia, či za montážny pás," uviedla predsedníčka sesterských **odborov** Monika Kavecká, ktorá dúfa, že nejde o posledné prílepkovanie, keďže iné odvetvia hospodárstva či zahraničia sú pre našich zdravotníckych pracovníkov stále veľkým lákadlom.

Situácia sestier je podľa odborového združenia neudržateľná, ich stavy sú poddimenzované, sestry preťažené. V nemocniciach pri pacientoch im chýbajú tisíce, priemerný vek sestry je okolo 50 rokov a mnohé sú pred dôchodkom. Štatistiky OECD podľa Kaveckej uvádzajú, že počet zdravotných sestier sa znižuje. Od roku 2000 do roku 2016 klesol z 7,44 na 5,74 sestry na tisíc obyvateľov. "Slovensko patrí medzi krajiny s najnižším počtom sestier na tisíc obyvateľov," doplnila predsedníčka **odborov**. Na Slovensku sa za toto obdobie zredukovali počty z 40 077 na 31-tisíc.

Prezident Slovenskej asociácie nemocníc Marián Petko vypočítal, že ich nemocnice združené v asociácii by potrebovali na platy minimálne 65 miliónov eur navyše. "Sú v tom započítané mzdový automat, dovolenky, sociálny balíček číslo dva aj desaťpercentné navýšovanie plátov pre sestry a pôrodné asistentky," vymenoval Petko. Asociácia podľa Petka nevedela o 16-percentnom raste pre sestry špecialistky. "Niekde som sa dočítal, že mzdy majú byť vyššie, s takým navýšením sme nepočítali, nemáme to prepočítané," poznamenal Petko a dodal, že politici každý týždeň ťahajú iné sumy. Nemocnice takisto nerátali so zvýšením miezd pre zdravotníckych asistentov.

Aby sa sestrám oplátilo na Slovensku pracovať a žiť, mali by mať hrubú mzdu na úrovni 1 600 eur, bez započítania nadčasových hodín.

Milan Laurinc Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek

Foto:

Ministri zdravotníctva a financií Andrea Kalavská a Peter Kažimír oznámili navýšenie rozpočtu Kalavskej rezortu.

Avizované zvyšovanie plátov vítajú sesterská komora aj odbory

[domov.sme.sk; 01/10/2018; TASR ; Zaradenie: Domov]

<https://domov.sme.sk/c/20927085/zvysovanie-platov-vitaju-sesterska-komora-aj-odbory.html>

V nemocniciach pri pacientoch chýbajú tisíce sestier, ich priemerný vek je okolo 50 rokov.

BRATISLAVA. Plánované zvýšenie miezd zdravotníckeho personálu prijali Odborové združenie sestier a pôrodných asistentiek (OZSaPA) a Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek (SKSaPA) pozitívne.

Každú zmenu, ktorá zlepšuje platové ohodnotenie sestier a pôrodných asistentiek, vítajú.

Predsedníčka OZ SaPa Monika Kavecká a riaditeľ kancelárie SKSaPA Milan Laurinc zároveň dúfajú, že toto zvýšenie sa reálne premietne aj na výplatných páskach.

"Dlhodobo hovoríme, že situácia sestier a pôrodných asistentiek je neudržateľná, ich stavy sú

poddimenzované, sestry preťažené, v nemocniciach pri pacientoch chýbajú tisíce sestier, ich priemerný vek je okolo 50 rokov a mnohé sú pred dôchodkom. Je dobré, že si kompetentní konečne všimli dlhodobé a kritické znižovanie počtov personálu pri pacientoch, čo má prirodzene následky na zdraví obyvateľstva," uviedla Kavecká.

Podľa Laurinca riešenie na nedostatok sestier "prišlo päť minút po dvanástej".

Dúfa, že sa nebude opakovať skúsenosť z minulosti pri úprave miezd sestier - magisteriek. Laurinc uviedol, že vtedy sa tiež avizovalo zvyšovanie miezd, ale reálne sa upravili až od júla 2018.

Prečítajte si tiež:Kažimír sľúbil viac peňazí zdravotníctvu, ale zabudol na infláciu, uviedlo OĽaNO

Zároveň dodal, že takéto zvýšenie vzbudzuje aj ďalšie otázky. Laurinc sa pýta, či sa dotkne zvyšovanie miezd všetkých sestier a pôrodných asistentiek, alebo len tých, ktoré pracujú v ústavných zdravotníckych zariadeniach.

Zároveň ho zaujíma, či bude toto zvyšovanie rozdelené do niekoľkých etáp, alebo dôjde priamo k celkovému navýšeniu, či napríklad to, "aký kľúč ministerstvo zdravotníctva pripravilo na zvyšovanie miezd o desať až 16 percent".

So zvyšovaním plátov zdravotných sestier v budúcom roku sa počíta v návrhu rozpočtu pre zdravotníctvo na rok 2019. Dohodli sa na ňom ministerstvá financií a zdravotníctva.

Počet zdravotných sestier a pôrodných asistentiek na tisíc obyvateľov na Slovensku sa od roku 2000 do roku 2016 podľa štatistiky OECD znížil zo 7,44 na 5,74 sestry. Podľa údajov OECD patrí Slovensko medzi krajiny s najnižším počtom sestier na tisíc obyvateľov.

Celkový počet sestier sa za toto obdobie znížil zo 40.077 na 31.000, čo je pokles o 22,65 percenta. Pokles počtov pokračuje ako u jedinej krajiny Európskej únie.

Firmy strávia papierovaním 222 hodín ročne

[STV Jednotka, 19:00; Správy RTVS; 01/10/2018; Elena Senková; Zaradenie: z domova]

Lubomír Bajaník, moderátor: "Slovenský podnikateľ si musí ukrojiť dvestodvadsaťdva hodín ročne na byrokraciu, byrokratický index vypočítali analytici inštitútu INESS. Oproti vlaňajšku sa papierovanie a vybavovanie na úradoch zvýšilo, napríklad nové nariadenie Európskej únie GDPR pridalo podnikateľom šesťnásť hodín byrokracie navyše."

Elena Senková, redaktorka: "Byrokratický index vypočítali analytici na modelovej firme so štyrmi zamestnancami. Jej majiteľ strávi napríklad dvadsaťšesť hodín oznamovacími povinnosťami a dodržiavaním Zákonníka práce."

Martin Vlachynský, analytik, INESS: "Dvestodvadsaťdva hodín si môžeme rozdeliť na také štyri oblasti. Tá najväčšia, stojeden a pol hodiny, je taká tá prevádzka spoločnosti, tá bežná činnosť. Cez osemdesiat hodín zaberá agenda ohľadom zamestnávania, potom tam máme takú všeobecnú položku iné, čo je niečo cez dvadsať hodín. Ale najvýraznejšiu časť tu tvorí práve GDPR a jedenásť hodín tvoria legislatívne zmeny."

Elena Senková: "Vlani strávili podnikatelia papierovaním stošesťdesiatštyri hodín, po novom však do tohto času pridali analytici aj čas, ktorý trávajú podnikatelia presunmi na úrady. Často tam pritom nosia aj dokumenty, ktoré si úradníci dokážu zabezpečiť sami."

Martin Vlachynský: "Například to, že podnikateľ musí neustále vykazovať tej istej inštitúcii tie isté údaje v rôznych formách, typicky Sociálnej poisťovni, zdravotným poisťovniám, finančnej správe neustále dáva nejaké mesačné hlásenia a také hlásenia. Pričom oni tie údaje majú a v podstate len zlepšením svojich procesov a informačných systémov by mohli odbremeniť od tohto toho podnikateľa."

Elena Senková: "Koordinátorom pre oblasť zlepšovania podnikateľského prostredia je ministerstvo hospodárstva, aktuálne pripravuje už tretí antibyrokratický balíček."

Miriám Letašiová, GR sekcie podnikateľského prostredia a inovácií, MH SR: "Zistili sme, že v súčasnosti je dvadsaťštyri interakcií. To znamená, koľko úkonov musí vlastne taký podnikateľ s týmito úradmi realizovať, je ich dvadsaťštyri. A my by sme chceli po prijatí týchto opatrení, ak budú úspešne implementované, znížiť týchto dvadsaťštyri postupov na osem."

Elena Senková: "Analytici hodnotili okrem Slovenska aj Českú republiku, Litvu a Ukrajinu. V rebríčku vyšlo Slovensko najlepšie. Na porovnanie, napríklad na Ukrajine strávajú podnikatelia byrokraciou štyristošesťdesiatdeväť hodín."

Ako sa mení náš odchod do penzie

[HN; 190/2018; 02/10/2018; s.: 7; Lucia Rusnáková ; Zaradenie: PUBLICISTIKA]

HN FOCUS

Dôchodková dilema trápi nielen Slovákov.

Lucia Rusnáková

Bratislava – Na Slovensku v súčasnosti rezonuje téma zastropovania veku odchodu do dôchodku. Naša populácia starne, na jej dôchodky však bude robiť čoraz menej ľudí. Na zmeny reagujú aj v zahraničí. Najsilnejšie sa protestné hlasy ozývajú v Rusku, kde sa pre zvýšenie penzijného veku uskutočnili aj viaceré protesty.

1. Bude na Slovensku dôchodkový strop?

Horná hranica odchodu do dôchodku vo výške 64 rokov. To je podoba stropu, ktorý navrhuje vládna koalícia. Ústavné zastropovanie je v súčasnosti v druhom čítaní po tom, čo koalíčný návrh v polovici septembra podporilo 93 zo 145 poslancov. Líder SmeruSD Robert Fico ešte dávnejšie argumentoval, že "nikto nejde zvyšovať vek odchodu do dôchodku, ale chceme, aby postupný nárast bol v určitom okamihu zastropovaný ústavným zákonom". Návrh o strope naráža na kritiku, ktorá vyťahuje argumenty typu, či je zákon udržateľný pre verejné financie. "Stropovanie dôchodkového veku je z odborného hľadiska veľmi zlý krok, poškodí tak dôchodcov, ako aj zamestnancov. Dôchodcom sa budú musieť znižovať priznávané dôchodky a zamestnanci to budú musieť platiť vo forme vyšších daní a odvodov. Tento návrh ide proti

bežným ľuďom," uviedol pre HN Ján Šebo, ekonóm a odborník na dôchodky z Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Poukazuje tiež na to, že by dôchodkovému systému pomohol vznik dôchodkovej rady, ktorej súčasťou by boli organizácie, ktoré sa zúčastňujú na realizácii dôchodkovej politiky, Rada pre rozpočtovú zodpovednosť či iní odborníci, ktorí by sa spolu snažili vytvoriť čo najlepší systém. Slovensko nemá práve ružové vízie, čo sa týka populácie – starne a rodí sa málo detí. A tak, zatiaľ čo ešte v roku 1950 na jedného seniora zarábalo 10 obyvateľov v produktívnom veku, v roku 2014 to bolo už len päť a v roku 2064 sa odhaduje, že to bude už iba 1,6. Do práce tiež v budúcnosti nastúpi menej ľudí, než z nej vystúpi.

2. Čo ukazuje demografická krivka?

Podľa Rady pre rozpočtovú zodpovednosť sa v období najbližších desaťročí očakáva, že Slovensko prejde významnou zmenou vo vekovej štruktúre obyvateľstva. Počet ľudí starších ako 65 rokov sa v období 50 rokov zdvojnásobí, na druhej strane sa produktívna časť obyvateľstva zmenší o viac ako tretinu. Tak ako bolo v roku 2014 v tejto skupine vyše 3,8 milióna ľudí, v roku 2064 to bude iba viac ako 1,5 milióna. Priemerný vek sa oproti tomu súčasnému zvýši o 10 rokov na 50 rokov a klesne aj celkový počet obyvateľov. Starnutie populácie však znamená, že okrem peňazí na dôchodky bude musieť štát viac peňazí adresovať aj na zdravotníctvo, dlhodobú starostlivosť či penzijné systémy. Ako však ďalej Rada pre rozpočtovú zodpovednosť informuje, pre menší počet detí a menšiu nezamestnanosť sa mierne znížia výdavky na školstvo a poistenie v nezamestnanosti. V správe o dlhodobej udržateľnosti verejných financií z roku 2015 prognózovala, že zlepšiť situáciu ohľadne verejných financií sa dá zlepšením vekovej štruktúry obyvateľstva, reformami, konsolidáciou verejných financií či zlepšením rastového potenciálu. Podľa Šeba neexistuje systém vo svete, ktorý by sme dokázali jednoducho prevziať, musí totiž reflektovať naše preferencie a postoj k zabezpečeniu v starobe. Ako príklad však uvádza Litvu, ktorá do dôchodkového systému implementovala automatické stabilizátory, ktoré odstraňujú manipuláciu verejnosti politikmi v tejto oblasti: "Na základe exaktných pravidiel kontrolujú vyrovnanosť a finančnú stabilitu priebežného piliera. Ľudia vedia, že ich dôchodky sú závislé od toho, koľko ľudí v krajine pracuje a koľko poberá dôchodok. Pracujúca generácia a dôchodcovia tak zdieľajú riziká."

3. Ako sa menil vek odchodu do dôchodku na Slovensku?

Pred reformou dôchodkového systému v rokoch 2000 až 2003 odchádzali muži do dôchodku v 60 rokoch a ženy v rozpätí od 53 do 57 rokov v závislosti od počtu vychovaných detí, informuje vo svojej správe Zmeny v dôchodkovom systéme na Slovensku 2000 – 2010 riaditeľ INEKO Peter Goliaš. Reforma v roku 2003 priniesla hlavne zmeny v prvom a treťom pilieri a zavedenie druhého piliera. Čo sa týka demografických štatistík, ukazovali klesajúcu pôrodnosť a celkový prírastok obyvateľstva. Zákon o sociálnom poistení z roku 2003 zjednotil dôchodkový vek pre mužov a ženy na 62 rokov od roku 2024. Nový dôchodkový vek však nezačal platiť hneď, ale starý sa postupne predlžoval bez ohľadu na to, koľko mala žena detí. Od 1. januára 2017 sa u nás dôchodkový vek určuje podľa strednej dĺžky života. V praxi to znamená, že sa postupne predlžuje o určený počet dní, ktorý sa každoročne stanoví. Ukazovateľom je v tomto prípade Štatistický úrad s údajmi o priemernej strednej dĺžke života pre mužov a ženy. Definitívny počet dní predlžujúcich dôchodkový vek potom pomocou opatrenia určí ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny.

4. Kedy vo svete odchádzajú ľudia do penzie?

Keď sa pozrieme na súčasnú mapu Európy, najneskôr do dôchodku odchádzajú Gréci a Islandčania v 67 rokoch nasledovaní Talianmi a Portugalcami v približne 66 rokoch. Naopak, najskôr sa dôchodcami stávajú Rusi, Slovinci, Turci a Ukrajinci v 60 rokoch, uvádza stránka Trading Economics. Slováci zastávajú 10. pozíciu zo 41 európskych krajín a patríme tak k tým šťastnejším. Susední Poliaci, napríklad, odchádzajú do dôchodku v 65 rokoch, Maďari v 63,5. Vo svetovom meradle odchádzajú najneskôr do dôchodku Izraelčania vo viac ako 68 rokoch a Gréci a Islandčania v 67 rokoch. Na druhom konci rebríčka je Indonézia s vekom 58 rokov, Bangladéš s 59 a Vietnam so 60. Dá sa tiež povedať, že prvých 15 členov Európskej únie má priemer veku odchodu do dôchodku 65 rokov a novšie členské krajiny k tomuto priemeru tiež smerujú. Podobne ako u nás, aj vo Fínsku, na Cypre, v Dánsku, Grécku, Taliansku, Holandsku či Portugalsku sa dôchodkový vek spája s odhadovanou dĺžkou života. A na čo sa máme pripraviť v budúcnosti? Ako predpovedá Fínske centrum pre dôchodky, dôchodkový vek v Európe v roku 2050 sa bude pohybovať viac-menej iba nad 65 rokov, pod touto hranicou bude iba Švédsko a Nórsko, pričom najvyšší vek si bude držať Dánsko so 72 rokmi. Slovenská hranica bude 66 až 67 rokov, ak sa, samozrejme, neprijme dôchodkový strop.

5. Kde sú dôchodky v súčasnosti v centre diania?

Najväčší rozruch okolo dôchodkov je v súčasnosti v Rusku. Dôchodková reforma, celkovo prvá za sto rokov, spôsobila viaceré demonštrácie a pre prezidenta Vladimira Putina a stranu Jednotné Rusko aj zníženie popularity. Minulý štvrtok Štátna дума, dolná komora parlamentu, finálne schválila zákon o zvýšení hranice dôchodkového veku. Nešlo však o jej pôvodnú podobu, keďže sa Putin po kritike ulice rozhodol o jej zmiernenie. Pôvodne návrh navrhoval pre ženy odchod do dôchodku namiesto v 55 rokoch v 63, nakoniec však pôjdu v 60 rokoch. U mužov sa pre úľavu nerozhodol a namiesto 60 rokov pôjdu do dôchodku v 65. Sporné je i Poľsko, voči ktorému začala Európska komisia začiatkom júla správne konanie v súvislosti s reformou, ktorá znížila vek odchodu sudcov najvyššieho súdu do dôchodku zo 70 na 65 rokov, čo v praxi znamená, že sa obmení tretina súčasných sudcov. Celkovo sa dôchodok minulý rok znížil v krajine u mužov na 65 rokov a pre ženy na 60 rokov. Šebo považuje Poľsko za zlý príklad dôchodkového systému: "Vláda ho tam postupne populistickými krokmi deštruovala. Siahla na úspory ľudí v druhom pilieri, neskôr výrazne znížila dôchodkový vek a neriešila nákladovosť systému." Výsledkom sú podľa neho ľudia s nízkymi dôchodkami, ktorí systému neveria.

V AKOM VEKU ODCHÁDZAJÚ ĽUDIA V EURÓPE DO DÔCHODKU

67 Grécko

66,58 Taliansko

66,33 Portugalsko

66 Írsko

66 Holandsko

62,42 Slovensko

60 Rusko

60 Slovinsko

60 Ukrajina

ZDROJ: TRADINGECONOMICS.COM

Stropovanie dôchodkového veku je z odborného hľadiska veľmi zlý krok.

Ján Šebo, odborník na dôchodky

Foto:

Proti zvýšeniu dôchodkového veku protestovali v Rusku tisíce ľudí, zákon nakoniec prešiel.
